

Thực hiện tốt chính sách, chế độ đãi ngộ đối với cán bộ xã

Vũ Trọng Kiên

Cấp xã là cấp cơ sở của Đảng và Nhà nước ở nông thôn. Hợp tác xã sản xuất nông nghiệp là đơn vị kinh tế cơ sở của nền nông nghiệp tập thể hóa. Xã và hợp tác xã được củng cố và kiện toàn vững mạnh sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến việc đoàn kết nông thôn, thực hiện thắng lợi đường lối phát triển nông nghiệp của Đảng, xây dựng nông thôn mới xã hội chủ nghĩa, tích cực góp phần vào sự nghiệp công nghiệp hóa nước nhà và đánh thắng hoàn toàn giặc Mỹ xâm lược.

Trong việc củng cố và kiện toàn cấp xã và hợp tác xã, đội ngũ cán bộ ở đây đóng vai trò rất quan trọng, nhiều khi có ý nghĩa quyết định.

Hiện nay, nhiệm vụ cách mạng to lớn và nặng nề của cả nước đang đòi hỏi người cán bộ xã và hợp tác xã phải nâng cao nhanh chóng về lập trường, tư tưởng của giai cấp công nhân, về trình độ nắm vững đường lối, chính sách của Đảng; về năng lực quản lý kinh tế, kỹ thuật và tổ chức đời sống; về phẩm chất, đạo đức và tác phong công tác ...

Chúng ta cần có quy hoạch toàn diện, lâu dài xây dựng đội ngũ cán bộ xã và hợp tác xã, và có những biện pháp tích cực nhất nhằm thực hiện quy hoạch đó.

Trong khi chờ đợi nghiên cứu và giải quyết vấn đề trên mọi cách cơ bản, đi đôi với việc đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ xã và hợp tác xã, cần quan tâm đầy đủ về vấn đề đời sống và sức khỏe của các đồng chí đó.

Vừa qua, Ban bí thư Trung ương Đảng và Thường vụ Hội đồng Chính phủ đã quyết định bổ sung một số chính sách, chế độ đãi ngộ đối với cán bộ xã và hợp tác xã. Những chế độ được bổ sung lần này tương đối toàn diện, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng và Nhà nước đối với anh chị

em. Chúng ta cần quán triệt tư tưởng chỉ đạo chính sách để hiểu rõ nội dung của nó và tổ chức thực hiện cho tốt.

Chúng tôi xin trình bày một số ý kiến nhằm góp phần vào việc đó.

Chế độ phụ cấp cán bộ xã tạo điều kiện cho các cán bộ đó gắn bó với sản xuất và quần chúng

Chế độ đãi ngộ vật chất đối với cán bộ xã như thế nào cho đúng, điều đó không chỉ đơn thuần có ý nghĩa kinh tế, góp phần bảo đảm đời sống vật chất của cán bộ mà còn có ý nghĩa về chính trị và tinh thần.

Vừa qua, trong khi nghiên cứu và xem xét lại chế độ nói trên, có ý kiến cho rằng: Nên thay chế độ phụ cấp bằng chế độ tiền lương, cùng với việc đưa cán bộ xã vào biên chế của Nhà nước. Sau khi phân tích kỹ nhiều mặt, thường vụ Hội đồng Chính phủ quyết định duy trì chế độ phụ cấp đối với cán bộ xã mà chúng ta đã thi hành lâu nay, vì nó có nhiều ưu điểm lớn.

Trước hết, nó giữ vững và phát huy sự gắn bó chặt chẽ giữa cán bộ xã và quần chúng nhân dân, tạo nên một đội ngũ cán bộ cơ sở hoàn toàn không xa cách quần chúng không chỉ biết phụ trách trước cấp trên, mà rất thông hiểu quần chúng, vui cái vui chung, lo cái lo chung của quần chúng.

Cán bộ xã và hợp tác xã không phải là người của cấp trên cử xuống, cũng không chỉ là người của Đảng và Nhà nước. Họ còn là người của chính đảng viên và quần chúng ở địa phương bồi dưỡng xây dựng nên. Anh chị em cán bộ xã và hợp tác xã hằng ngày sống với gia đình, hàng xóm, cùng tham gia sản xuất với quần chúng nhân dân. Mọi biến đổi của quê hương, kể cả sự gắn liền với kết quả công tác của họ. Vì vậy, tình cảm giữa họ với quê hương, với quần chúng nhân dân địa phương rất mặn nồng, sâu sắc. Đó là một trong những động cơ thúc đẩy họ quan tâm đến quần

chúng, đến sản xuất, đến việc xây dựng và quản lý tốt địa phương mình, hợp tác xã mình.

Chế độ cán bộ xã vừa công tác, vừa sản xuất, hưởng phụ cấp thích đáng, đã giữ vững và phát huy được những ưu điểm đó. Đây cũng là một trong những biện pháp cụ thể nhằm góp phần giữ vững và phát huy truyền thống tốt đẹp của Đảng ta - truyền thống liên hệ chặt chẽ giữa Đảng và quần chúng.

Chế độ phụ cấp cán bộ xã còn phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế của ta hiện nay. Đó là yêu cầu hạn chế việc tăng biên chế hành chính, hạn chế số người không tham gia sản xuất vật chất.

Với những lý do nói trên, nghị quyết của Hội đồng Chính Phủ vừa thông qua không đặt vấn đề sửa đổi chế độ phụ cấp đối với cán bộ xã, mà là duy trì và bổ sung cho phù hợp với tình hình mới. Nghị quyết còn quy định chế độ cán bộ xã và hợp tác xã tham gia lao động trong những khâu sản xuất chính của hợp tác xã, với số lượng ngày công được định rõ. Điều này càng thể hiện rõ ý định thúc đẩy và tạo điều kiện cho cán bộ xã, hợp tác xã gắn bó và đi sát sản xuất, sát quần chúng.

Trong khi thi hành nghị quyết nói trên, chúng ta cần quán triệt đầy đủ tinh thần đó để động viên anh chị em cán bộ xã và hợp tác xã ra sức giữ vững và phát huy ưu điểm sẵn có, khắc phục những nhược điểm, khuyết điểm về mặt này, làm cho đội ngũ cán bộ xã và hợp tác xã ngày càng gắn bó với sản xuất, với quần chúng. Mọi việc làm ngược lại đều trái với tinh thần của chính sách.

Phát huy tinh thần trách nhiệm của tập thể đội ngũ cán bộ, đảng viên hướng họ về nắm chắc hợp tác xã và đội sản xuất

Theo quyết định của Thường vụ Hội đồng Chính phủ, mỗi xã có từ năm đến bảy người được hưởng chế độ phụ cấp cán bộ nửa chuyên trách.

Trong khi truyền đạt và thực hiện chế độ phụ cấp nói trên, cần nhấn mạnh trách nhiệm lãnh đạo và chỉ đạo mọi mặt phong trào của một xã và hợp tác xã là trách nhiệm của tập thể đảng bộ và các tổ chức chính quyền, đoàn thể quần chúng ở xã đó. Phong trào trong xã và hợp tác xã tiến bộ nhiều hay ít, sản xuất phát triển nhanh hay chậm, đời sống quần chúng có được tổ chức tốt và nâng cao hay không ... là do sự cố gắng công tác của toàn thể cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân trong xã. Do đó, chúng ta phải động viên được cả tập thể to lớn đó ra sức nâng cao ý thức trách nhiệm, công hiến được nhiều cho cách mạng, cho lợi ích của quần chúng. Trong khi mọi người có những vị trí, trách nhiệm khác nhau đem hết sức mình làm tốt công tác được giao, thì thực tế có một số người phải dành nhiều thời giờ hơn cho công tác, phần tham gia lao động sản xuất được ít hơn so với các xã viên khác. Trong số những người đó, những cán bộ giữ các chức vụ lãnh đạo chủ chốt và cán bộ quản lý chủ yếu các mặt hoạt động của xã và hợp tác xã hằng ngày phải họp hành, công tác nhiều, số ngày tham gia lao động càng ít, do đó thu nhập trong gia đình bị ảnh hưởng không nhỏ. Để tạo điều kiện cho số cán bộ đó hoạt động được đều đặn, bảo đảm cho phong trào của địa phương phát triển liên tục và tốt, cần có chế độ phụ cấp thích đáng đối với họ. Đó là lý do và ý nghĩa của quyết định của Thường vụ Hội đồng Chính phủ về chế độ phụ cấp hàng tháng cho một số cán bộ xã.

Do không nắm được tinh thần trên đây, một số ít cán bộ xã và hợp tác xã có những ý nghĩa cho rằng chỉ những người được hưởng phụ cấp mới phải tích cực công tác, còn những người không hưởng phụ cấp mới phải tích cực công tác, còn những người không hưởng phụ cấp hoặc phụ cấp ít thì công tác ít, công hiến ít ... Ý nghĩa đó hoàn toàn không đúng và cần được uốn nắn.

Cũng có khuynh hướng sai lầm khác là không muốn thực hiện đúng sự phân phối theo từng chức danh đã quy định về những người được hưởng chế độ phụ cấp cán bộ chuyên trách và cán bộ nửa chuyên trách. Khuynh hướng này muốn gộp tổng số tiền được phụ cấp lại chia đều cho các cán bộ xã mỗi người hưởng một ít hẻo lỏi “hoa thơm mọi người cùng ngửi”. Về thực chất, đó cũng là hình thức biểu hiện của khuynh hướng sai lầm nói trên, do không nhận thức đúng đắn và quán triệt đầy đủ tinh thần của chính sách đãi ngộ đối với cán bộ xã và hợp tác xã.

Về mặt số lượng người được hưởng phụ cấp, quy định trong nghị quyết của Thường vụ Hội đồng Chính phủ là hợp lý. Điều đó đã được cân nhắc kỹ, căn cứ vào yêu cầu tổ chức bộ máy ở xã, yêu cầu bảo đảm các mặt hoạt động, tình hình thực tế của đội ngũ cán bộ xã và khả năng tài chính chung. Có khuynh hướng muốn mở rộng số lượng người được hưởng phụ cấp, cho rằng làm như vậy thì mới khuyến khích và tăng thêm được nhiều cán bộ hoạt động cho phong trào. Điều đó không hoàn toàn đúng. Điều kiện để đưa phong trào lên không phải là do có nhiều cán bộ chuyên trách và nửa chuyên trách. Vấn đề quyết định chính là ở chỗ có động viên và nâng cao được sức chiến đấu, năng lực tổ chức và lãnh đạo của tập thể đảng bộ và đông đảo đội ngũ cán bộ, đảng viên trong xã hay không?

Việc tăng thêm quá nhiều số người được phụ cấp còn có tác hại là làm tăng thêm số người làm các công tác quản lý chung ở cấp xã, trái với phương hướng phân công đảng viên hiện nay là hạn chế số đảng viên làm các công tác ở xã để tăng cường cán bộ, đảng viên để chỉ đạo và nắm chắc các hợp tác xã, các đội sản xuất, tạo điều kiện cho đảng viên, chi bộ và đảng bộ sát sản xuất, sát quần chúng, thiết thực được rèn luyện trong phong trào quần chúng, trong thực hiện sản xuất.

Quan tâm toàn diện đến đời sống của mọi loại cán bộ xã và hợp tác xã

Theo quyết định của Thường vụ Hội đồng Chính phủ, mức phụ cấp hàng tháng đối với cán bộ chuyên trách là 25 đồng, riêng bí thư đảng ủy và chủ tịch xã là 30 đồng, cán bộ nửa chuyên trách được hưởng từ 12 đồng đến 15 đồng (ở vùng cao miền núi, mỗi loại cán bộ nói trên được tăng thêm ba đồng). Cán bộ y tế xã được phụ cấp mỗi người 30 đồng hoặc 35 đồng tùy theo chức vụ của họ.

Mức phụ cấp đối với mỗi loại cán bộ như đã quy định trên đây là hợp lý. Song, cũng có ý kiến cho như vậy nói chung là thấp, hoặc loại này thấp, loại kia cao ... Sở dĩ có ý kiến này là do một số đồng chí thiếu sự xem xét toàn diện các mối quan hệ giữa cán bộ nàfuy với cán bộ khác, giữa cán bộ với quần chúng, và không đặt vấn đề đó vào trong tình hình chung hiện nay.

Mức phụ cấp đối với các loại cán bộ xã và hợp tác xã không thể tách khỏi tình hình kinh tế chung của cả nước và khả năng tài chính của ta, không thể tách khỏi trình độ phát triển sản xuất của các hợp tác xã và đời sống của nhân dân.

Chúng ta đều biết, nền kinh tế chung của nước ta và đời sống của quần chúng còn có nhiều khó khăn. Việc nâng mức phụ cấp cho cán bộ xã lần này là một sự cố gắng rất lớn, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng và Nhà nước đối với đời sống của cán bộ xã và phong trào quần chúng ở nông thôn.

Quy định mức phụ cấp đối với cán bộ xã như thế nào cho đúng còn phải tính đến sự đăi ngộ và mối quan hệ giữa cán bộ cơ sở và cán bộ thoát ly, giữa cán bộ có phụ cấp và cán bộ không có phụ cấp, giữa cán bộ lãnh đạo và cán bộ chuyên môn của các ngành trong xã và hợp tác xã.

Ngoài ra, không thể không chú ý đến đời sống chung của quần chúng, nhất là quần chúng nông dân, để làm sao cho thu nhập của cán bộ không

quá cao so với thu nhập của quần chúng, nhưng cũng không nên thấp hơn. Về mặt này, nghị quyết của Thường vụ Hội đồng Chính phủ nhấn mạnh: Nơi nào sản xuất của hợp tác xã phát triển khá, thu nhập của một số lao động chính trong hợp tác xã cao hơn thu nhập của cán bộ xã (kể cả phần phụ cấp và phần thu nhập thù lao động sản xuất) thì ủy ban hành chính xã cùng với ban quản trị hợp tác xã đưa vấn đề ra tập thể xã viên bàn bạc để có kế hoạch giúp đỡ cán bộ xã sống trong hợp tác xã của mình có thu nhập bằng loại lao động khá.

Đối với các bộ chủ chốt và cán bộ nghiệp vụ, kỹ thuật của hợp tác xã, chúng ta thực hiện chế độ phụ cấp bằng công điểm, ngoài phần thu nhập từ lao động của cán bộ đó. Số công điểm phụ thuộc vào tình hình sản xuất của từng hợp tác xã. Vì vậy, không thể quy định thống nhất được. Các cơ quan có trách nhiệm ở trung ương sẽ nghiên cứu và hướng dẫn cụ thể chế độ phụ cấp đối với các loại cán bộ này cho hợp lý trong sự so sánh giữa họ với các loại cán bộ khác ở xã.

Chính sách đãi ngộ đối với cán bộ xã được Thường vụ Hội đồng Chính phủ ban hành lần này có tính chất toàn diện, bao gồm chế độ phụ cấp hàng tháng; chế độ bảo vệ sức khỏe; chế độ giúp đỡ gia đình cán bộ khi gặp khó khăn, túng thiếu; chế độ cấp cán bộ đi dự lớp huấn luyện; chế độ đối với cán bộ hoạt động lâu năm và cán bộ chủ chốt của xã khi già yếu nghỉ việc. Thường vụ Hội đồng Chính phủ còn lưu ý các ngành các cấp chấp hành đúng các chế độ đãi ngộ khác đối với cán bộ xã đã được ban hành, kể cả việc phân phối lương thực và một số hàng công nghiệp tiêu dùng, lưu ý các ngành nghiên cứu bổ sung những điều không hợp lý trong các chế độ đó, nhất là đối với cán bộ xã ở miền núi.

Rõ ràng là có sự quan tâm của Đảng và Nhà nước đến mọi mặt đời sống của cán bộ xã. Chúng ta cần quán triệt đầy đủ tư tưởng đó, tránh mọi lệch

lạc chỉ chú ý mặt này, chế độ này, mà không chú ý mặt khác, chế độ khác trong khi chấp hành chính sách đãi ngộ đối với cán bộ xã.

Chỉ đạo tốt việc thực hiện chính sách

Chính sách, chế độ đãi ngộ đối với cán bộ xã tự nó đã mang đầy đủ ý nghĩa động viên rất lớn. Song, ý nghĩa và tác dụng của nó có được phát huy hay không còn tùy thuộc ở việc phải chỉ đạo thực hiện của chúng ta.

Cấp ủy đảng và ủy ban hành chính các cấp, nhất là cấp huyện, cần nhận rõ trách nhiệm, chỉ đạo chặt chẽ việc thực hiện chính sách và các chế độ này. Không nên cho đây là vấn đề đơn giản. Trái lại, việc thực hiện các chế độ đãi ngộ đối với cán bộ xã có liên quan đến nhiều ngành của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, các ngành càng nhất trí và quán triệt thống nhất thực hiện, tránh tình trạng ngành này làm trước, ngành kia làm sau.

Ban tổ chức tỉnh ủy, huyện ủy và cơ quan tổ chức chính quyền tỉnh, huyện cần phát huy vai trò cánh tay đắc lực của cấp ủy, ủy ban hành chính trong việc này. Cần chỉ đạo tốt bước phổ biến chính sách và bước thực hiện cụ thể ban đầu, để tạo điều kiện đưa toàn bộ việc thực hiện vào nề nếp.

Khi phổ biến chính sách, điều quan trọng trước hết là làm rõ những quan điểm tư tưởng của chính sách và những căn cứ để quy định các chế độ cụ thể, làm nền tảng cho sự nhận thức đúng về chính sách và các điều quy định trong các chế độ cụ thể.

Phương hướng lãnh đạo tư tưởng là không để sa vào việc tính toán thiệt hơn về các mức phụ cấp này, mức phụ cấp khác, mà phải động viên và nhấn mạnh ý thức cống hiến thật nhiều cho cách mạng không đòi hỏi điều kiện đãi ngộ, động viên lòng tự hào về những hy sinh và cống hiến của cán bộ từ trước đến nay và từ nay về sau.

Mặt khác, hết sức đề cao tinh thần đoàn kết, thương yêu nhau trên tình đồng chí, tình giai cấp giữa các cán bộ, đảng viên, tránh mọi sự so đo, thành kiến, hẹp hòi, đánh gia lẫn nhau. Hãy gạt mọi ý thức cá nhân chủ nghĩa, hợp sức cùng nhau gánh vác nhiệm vụ chung, không phân biệt loại cán bộ nào dù hưởng phụ cấp hay không hưởng phụ cấp dù chuyên trách hay nửa chuyên trách.

Mặt khác nữa là làm cho quần chúng xã viên nhận rõ nhiệm vụ nặng nề và những hy sinh, cố gắng của cán bộ xã và hợp tác xã, thông cảm với hoàn cảnh và đời sống của cán bộ, thông suốt chính sách của Đảng và Nhà nước, tận tình giúp đỡ khi cán bộ gặp khó khăn, thật thà thẳng thắn phê bình và giúp đỡ cán bộ sửa chữa khi họ có khuyết điểm, động viên cổ vũ cán bộ phát huy những mặt tích cực để phục vụ nhân dân ngày càng tốt hơn.

Về mặt tổ chức, cấp huyện cần a sức cải tiến lề lối làm việc, nhằm tạo điều kiện cho cán bộ xã, hợp tác xã có thì giờ và biết đi sâu nắm vững và tổ chức thực hiện tốt những nhiệm vụ công tác trung tâm và lãnh đạo toàn diện, gắn với sản xuất, với quần chúng. Sinh hoạt, họp hành cần được giảm bớt và hợp lý, tránh cho cán bộ xã và hợp tác xã đỡ mất nhiều thì giờ vào việc tiếp khách, đi họp ở huyện, ở xã liên miên, vừa có thì giờ học tập và tham gia lao động sản xuất.

Thấm nhuần lời dạy trong Di chúc của Hồ Chủ tịch: “Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”, chúng ta tin chắc rằng tất cả các đảng viên ở nông thôn, sẽ ra sức rèn luyện, nâng cao tư tưởng và trình độ mọi mặt, cống hiến hết sức mình cho sự nghiệp của Đảng, của dân tộc, thực hiện đầy đủ điều mong muốn của Hồ Chủ tịch là: “Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất,

độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới.”